

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 10. januarja 2022

Podpora EU pravni državi na Zahodnem Balkanu je malo vplivala na temeljne reforme

Glede na navedbe v posebnem poročilu, ki ga je objavilo Evropsko računsko sodišče (Sodišče), je ukrepanje EU malo vplivalo na napredek temeljnih reform na področju pravne države na Zahodnem Balkanu. V regiji so bile izvedene nekatere reforme na tehničnem in operativnem področju, toda revizorji navajajo, da zaradi nezadostne politične volje in pomanjkanja sodelovanja pomoč EU večinoma ni zadostovala za reševanje stalnih težav na področjih, kot so neodvisnost sodstva, koncentracija moči, politično vmešavanje in korupcija.

Albanija, Severna Makedonija, Črna gora in Srbija so države kandidatke, Bosna in Hercegovina ter Kosovo pa sta potencialni državi kandidatki za članstvo v EU, vendar se vse še vedno spoprijemajo s težavami na področju pravne države in temeljnih pravic. EU jim že več kot 20 let skuša pomagati pri izvajanju njihovih načrtov reform. Pomoč EU temelji na dveh vrstah ukrepov, ki se med seboj prepletata: finančni podpori (ki je med letoma 2014 in 2020 znašala približno 700 milijonov EUR) in političnem dialogu. Sodišče želi v poročilu ugotoviti, ali je to delovanje ustrezalo zastavljeni nalogi.

Prioritete EU na področju pravne države na Zahodnem Balkanu so jasne in na splošno prenesene v specifične ukrepe v okviru instrumenta za predpristopno pomoč. Kljub temu revizorji ugotavljajo, da so ključna tveganja za trajnostni učinek tega ukrepanja še vedno premalo zmanjšana. Ukrepov za obravnavanje šibke upravne zmogljivosti in politične volje, ki sta obe bistvenega pomena, je premalo, pogosto pa so tudi neučinkoviti. Revizorji poudarjajo tudi nedosledno uporabo predpogojev za financiranje in izvajanje projektov. Podobno EU zelo redko izkoristi možnost začasne prekinitve pomoči, če upravičenka ne spoštuje temeljnih načel demokracije, pravne države in človekovih pravic. Poleg tega revizorji ugotavljajo, da podpora EU civilni družbi ne zadostuje za izpolnjevanje potreb sektorja in večinoma temelji na kratkoročnih projektih.

„Podpora EU pravni državi na Zahodnem Balkanu očitno ni bila uspešna pri uvedbi korenitih sprememb“, je povedal član Sodišča Juhan Parts, ki je pristojen za poročilo. „Skromen napredek, dosežen v zadnjih 20 letih, ogroža splošno trajnostnost podpore EU, ki se zagotavlja v pristopnem procesu. Če nenehne reforme ne prinašajo konkretnih rezultatov, izgubijo verodostojnost.“

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celo poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Zdi se, da je ukrepanje EU prispevalo k reformam, vendar le zato, ker so poročila običajno osredotočena na kvantitativne izločke in ne dovolj na to, kaj se je z reformami dejansko doseglo. Ocene smotrnosti, ki so jih izvedli revizorji EU, dajejo precej drugačno sliko. Na njih je mogoče sklepati, da je bil napredek na področju pravne države v regiji na splošno precej omejen in da je trajnostnost težko doseči. Kljub večdesetletni politični podpori in finančni pomoči EU temeljne težave v več državah Zahodnega Balkana še vedno obstajajo. Mednje spadajo težave pri neodvisnosti sodstva, boju proti korupciji (ki je še vedno vseobsegajoč) in svobodi izražanja.

Revizorji priporočajo Evropski komisiji, naj okrepi mehanizem za spodbujanje reform na področju pravne države, poveča podporo organizacijam civilne družbe in neodvisnim medijskim organizacijam, financiranje tesneje poveže z napredkom na področju pravne države ter izboljša poročanje o projektih in njihovo spremljanje.

Splošne informacije

Poimenovanje „Kosova“ ne posega v stališča glede statusa ter je v skladu z RVSN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

Posebno poročilo št. 1/2022 – Podpora EU pravni državi na Zahodnem Balkanu: kljub prizadevanjem temeljne težave še vedno obstajajo je na voljo na spletišču Sodišča (eca.europa.eu).

Sodišče je septembra lani objavilo poročilo [o ukrepih EU za pomoč Ukrajini v boju proti veliki korupciji](#).

Sodišče svoja posebna poročila predstavlja Evropskemu parlamentu in Svetu EU ter drugim zainteresiranim stranem, kot so nacionalni parlamenti, deležniki v gospodarstvu in predstavniki civilne družbe. Velika večina priporočil, ki jih Sodišče izreče v svojih poročilih, se izvede.

Kontaktne naslovi za medije

Tiskovni urad Evropskega računskega sodišča: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – T: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – T: (+352) 691 553 547